

Dana
Hlavatá

*Musíš
mi věřit*

MARENČIN PT

Dana Hlavatá
MUSÍŠ MI VERIŤ

MARENČIN PT

Venované úžasnej priateľke a ešte úžasnejšiemu človeku – Lubke Lelovičovej,

autorka

© Dana Hlavatá, 2012

© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2012

Jelenia 6, 811 05 Bratislava

marencin@marencin.sk www.marencin.sk

Cover © Mikina Dimunová, 2012

Design © Marta Blehová, 2012

Jazyková úprava Zuzana Konečná

298. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-121-8 (viaz.)

ISBN 978-80-8114-230-7 (ePub)

1

Pretnúť gordický uzol pomohla Nore Hana. Trvalo takmer dva roky, kým urobila za všetkým hrubú čiaru a snažila sa žiť odznova. Riešiť veci už len sama za seba, nehovoriť my, ale ja, je pre človeka, ktorý nešiel do manželstva bezhlavo, ale s hlavou plnou nežných myšlienok a nádherných snov o budúcnosti, naozaj ťažké. Ale dlhšie sa s rozchodom už otáľať nedalo. Celý ten čas, čo boli Nora a Maroš spolu, len prešľapovala na jednom mieste. Ak sa aj odklonila doľava či na pravú stranu, manžel ju zavrátil späť. Na začiatok, ba neraz až za pomyselnú čiaru. Jeho správanie po svadbe sa nezmenilo hneď, no stačilo pár mesiacov a už sa nedokázal ovládať tak, aby neodkryl svoju tvár zohyzenú sebestvom a schopnosť manipulovať s inými. S Norou predovšetkým. Prežila si s ním za ten krátky čas toľko, čo by iným stačilo na niekoľko životov.

– Nezmení sa, never tomu, Nora. Už ti toľko ráz sľuboval, že sa zmení, že nebude vystrájať a správať sa k tebe ponižujúco. Urobila si všetko... všetko pre záchranu vášho vzťahu. Môžeš sa aj na žabu prevrátiť, nie je ti to nič platné, – povedala nie raz Hana Nore, no tá len sklonila hlavu a stále si v myšlienkach stavala vzdušné zámky. Rozprášili sa na zrníčka prachu hneď na druhý deň po Marošových planých sľuboch. A zase bola kdesi na začiatku. Hana zmlkla, nechcela viac Nore radiť, čo so životom, aj keď ju nesmierne trá-

pilo, čo všetko si jej priateľka už musela v živote vytrpieť. Utrúsila ešte raz, keď jej to nedalo, aby si postavila betónovú čakáreň, keď si myslí, že Maroš bude starostlivým a milujúcim manželom, na ktorého sa dá spoľahnúť a veriť mu každé slovo, ktoré vypustí z úst. Nora sa nakoniec rozhodla pre rozvod. Hana stála pri nej. A nie- len ona, ale predovšetkým jej babička, ktorá Noru vychovávala od útleho detstva. Od okamihu, keď ju opustila vlastná matka. Nora o nej, ako rástla, veľa nevedela. No to, čo sa dozvedela od svojej babičky, povedala Hane.

– Nemohla urobiť nič lepšie, – povedala jej vtedy Hana, – ak sa matka nedokáže starať o svoje dieťa, ak sa vláči po nociach s cudzími chlapmi a vymení vlastnú dcéru za fľašku tvrdého, naozaj je lepšie, že ťa nechala u svojej matky.

Nora žila s babičkou vo veľkom rodinnom dome, ktorý postavil Norin dedo. Na toho si Nora spomínala s láskou, aj keď bol prísny, náročný a Noru často karhal pre veci, ktoré by si iní ani nevšimli. Z jeho prítomnosti sa malé dievčatko netešilo pridlho. Starký nemal ani po oslave abrahámovín, keď ho zradilo srdce. Keby bol dlhšie žil, mohla sa od neho oveľa viac naučiť. Nahradil jej otca, ktorého Nora nikdy nepoznala. Jej matka, kým bola pri Nore, o otcovi nikdy nehovorila. Akoby neexistoval. Jeho meno nikdy nepremieľala na jazyku. Nora nevedela, kto je jej otcom. Jej matka to nepovedala ani svojim rodičom. Keď Nora dospievala a čo-to už chápala a mnohé veci sa pred ňou otvárali ako dvere do trinástej komnaty, pomyslela si, čo ak matka ani sama nevedela, s kým ju splodila. Aj keď babička o svojej dcére nehovorila často a hanlivo, Nora si pospájala útržky viet, ktoré začula spoza dvier svojich starkých. Pochopila, že jej matka bola vždy nezodpovedná, striedala mužov ako špinavú bielizeň, až na to raz doplatila. Nora sa zasmiala pri tej myšlienke, ktorú si sama pretavila do vlastných predstáv. V skutočnosti to bolo však tak, že keď prišla domov

s tým, že ide na interrupciu, jej rodičia sa postavili proti. Nielen preto, že boli veriaci, ale aj oni verili v to, že sa ich dcéra zmení, dospeje a pochopí, že na svet neprišla len sama pre seba.

– Nedovolíme, aby si sa zbavila svojej zodpovednosti. Nepripustíme, aby si pripravila o život svoje nenarodené dieťa. Naše vnúča.

– Hlúposť! Akéže dieťa! – kričala vtedy Norina matka.

– Je to len párcentimetrový neforemný kus zárodku. Ja sa naň necítim. Som ešte mladá. Nechcem sa viazať na nejaké decko. Necítim sa byť dospelá, chápete to?

– Nevychovali sme ťa s matkou pre to, aby si nám robila hanbu! Iní si poradili, aj ty si poradiš! A ak si sa cítila byť dospelou na to, aby si s niekým vliezla do postele, tak sa budeš aj teraz správať ako dospelá. S kým to čakáš? – spýtal sa vtedy prísne otec, ale Norina matka len mykla hlavou a odula pery. Otec zaškrípал zubami a zaľal päsťe.

– Žiadny otec neexistuje.

– Chceš povedať, že niekto hodil na teba trenky a ty si...

– Prosím ťa, – nasrdene sa vtedy starký pozrel na Norinu babičku a ona si len ťažko povzdychla. Otočila sa k sporáku a nechala všetko na svojho manžela.

– Pomôžeme ti. Ľuďom povieme, že... ja neviem, čo im povieme. V tejto chvíli mi to nenapadá, ale na niečo prídem. Nedovolím, aby si celá štvrť šepkala do rukáva, že si sa prespala. Nepoškvrníš naše meno, to teda nie. Už vidím úškrny ľudí. To by som nezniesol, – otec sa nekompromisne pozrel na dcéru. Vrásky mu pokrčili hnevom sršiacu tvár.

– O svojom decku budem rozhodovať ja sama. A vôbec, nie je to...

– Dcérka... Alenka, a čo ak dáš to nebožiatko preč a Pán Boh ťa potrestá. Čo ak potom, keď už o dieťa budeš raz stáť, ho nikdy

nebudeš môcť mať? Čo urobíš potom, dcérka? Prosím ťa, počúvni otca, – postavila sa pred otca matka, aby zmiernila napätie, – a ako vraví ocko, neboj sa, my ti s dieťaťom pomôžeme. Nejak si už poradíme. A každému, kto sa bude pýtať, kde je otec tvojho dieťaťa, jednoducho povieš, že odišiel na dva roky alebo aj na viac za zárobkom, čo ja viem, povedzme do..., – Norinej babičke vtedy nič nenapadlo. Hľadala odpoveď u svojho manžela, no ten ju nepočúval. So zhnusením sledoval reakciu svojej dcéry, ktorej sa posadil na tvár ironický posmešok.

– To je fakt úbohé! Ste trápni! Nejde vám o nič, len o to, aby ste vy v hanbe nezostali. Nie ste nič iné, len obyčajní malomeštiaci. A čo ja? Na mňa ste mysleli, ako mi to pokazí život? Nie, nie, nie, ja som sa už rozhodla. Dám si ho preč a vy sa s tým musíte vyrovať. Je mi jedno ako. A už vôbec mi nezáleží na tom, čo si ľudia budú myslieť. Mám ich v paži, mne sú ľahostajní.

– Máš len osemnásť. Nemysleli sme si, že naše jediné dieťa sa ktovie s kým prespí...

– Ježišmária, mama, iné baby si začnú s chalanmi o pár rokov skôr. Tak čo robíte z toho takú vedu?

– A ten, s ktorým ho čakáš, o tom vie?

Alena len mykla plecami a vycerila na matku zuby. Dvojky hore jej prerastali cez jednotky. Ich ostré hroty, ktoré rástli akoby z druhého radu ďasien, sa zaleskli, a Alena odula úzke pery. Rukami si nervózne zahrabla do krátkych ryšavých vlasov a vzdorovito vypla hrud.

– Mohla by si prestať miešať tak zúrivo tú omáčku? – otec sa zlostne pozrel na ženu a tá urazene vypla plyn, hodila špinavú varechu do kuchynského drezu a vyšla von z kuchyne. Na iné nečakal. Rozhodol sa, že sa s dcérou porozpráva osamote. Staval na svoju autoritu. A tak sa dozvedel aj to, čo ani po rokoch jeho manželka netušila. Rozhovor, ktorý prebehol medzi ním a dcérou,

zostal medzi nimi a štyrmi stenami, no znamenal zvrät v konečnom rozhodnutí Aleny. Keby bol tušil, že aj tak už bolo na interrupciu neskoro, možno by s dcérou hovoril trochu inak. Alena dieťa donosila a keď prišlo na svet, úplne sa od neho odvrátila. Akoby ju ten zázrak života vôbec nezaujímal. Neriešila ani to, aké meno dá dievčatku.

– Klára, Jara, Tonka, mne je to jedno. Keď chce otec, aby sa volala Nora, pre mňa, za mňa... je to ako líščia nora, – zasmiala sa nepríjemne Alena. Keď vychádzala von z dverí, utrúsila: – Aj tak viem, že otec to meno vybral len preto, že jeho obľúbený autor Emile Zola napísal román Nora. Trápne, fakt trápne meno.

– To sa mylíš, Alena. Nana, – odvetila matka a ani nezodvihla pohľad od žehliacej dosky s kopou plienok, o ktorú Alena ani okom nezavadila.

– Jasné, že som nána. Nemala som porodiť decko, ktoré som nikdy nechcela.

– Hovorím o tom, že Henrik Ibsen napísal Noru. Emile Zola, Nanu, – povedala matka a s povzdychom sa pozrela na svoju dcéru, ktorá ju tak trpkou sklamala. Nielenže nemala ambície študovať, ale prespala sa s chlapcom alebo mužom, ktorého meno jej stále neprezradila a možno ani nikdy nepovie. Keď sa Nora narodila, starí rodičia sa prestali o to zaujímať. Už sa jej viac na to nespýtali. Norina babička akoby stále cítila, že jej muž vie čosi viac, no bol to tvrdý muž a ona za tie roky, čo spolu žili, vedela, že ho nemôže do ničoho nasilu tlačiť.

– Už som ti povedala, že mne je to egál. Nezaujíma ma ani Nana, ani Nora. Nech sa páči, je vaša. Chceli ste ju? Chceli. Ja nie. Ja chcem žiť. A je mi jedno, čo povedia susedia. Tí ma neživia.

– Ak si mylíš, že my ťa budeme, mylíš sa. Chceš žiť? Ži si! Kto ti bráni? Raz sa možno spamätáš a možno aj dospeješ. Ja sa budem za to modliť, dcéra. Ale kým dostaneš rozum, požiadame úrady,

aby nám zverili našu vnučku do opatery. My si ju osvojíme. Ale ty od nás už žiadnu pomoc nečakaj. A začni sa starať aspoň sama o seba.

– A čo sa nestarám?

– Povieš mi, ako sa staráš?

– Čo rýpeš, mama? Tu sa s vami nedá žiť, – osopila sa Alena. Matka len pokrčila ramenami.

– Keď nedá, tak nedá.

– Ja vás fakt nenávidím. Všetkých vás neznášam! Teba, otca aj toho zasrana, čo ste ma donútili, aby som priviedla na svet. Chceli ste ho, majte si ho! Ja idem preč!

Alena si začala hádzvať do cestovnej tašky, čo jej prišlo pod ruku. Matka ju chvíľu mlčky pozorovala a potom unavene povedala.

– Nech sa ti páči. Rob, ako myslíš. Ale s plačom nám domov nechod'. Dvere tu budeš mať otvorené, ak sa rozhodneš starať o malú Noru. Kým nedostaneš rozum, budeme to robiť za teba.

Alena si končekom jazyka nervózne oblizla podnebie.

– Ako sa ti páči, – Alene sa tvár pohrdavo skrivila do úšklabku, – Moliére.

Alenina mama si povzdychla. Odložila žehličku, plienky poskladané do komína položila na kreslo v obývačke a bez toho, aby zavadila o dcéru okom, vošla do kuchyne. Pustila sa do krájania cibule na guláš. Pomedzi slzy, ktoré jej vyhŕkli z očí, precedila pomedzi zuby.

– Ako sa vám páči. Shakespeare.

Alena akoby to nepočula. Rukami si prešla po bokoch, nadvihla obrvy.

– Ešteže mi ten zasran nepokazil postavu, – utrúsila, vzala si plnú tašku svojich vecí a rázne buchla dvermi domu, v ktorom bolo dosť miesta pre lásku. Tú starí rodičia venovali svojej vnučke. Tomu drobnému uzlíku v perinke. Bolo to dobré dieťa. Plakalo,

len keď bolo hladné alebo pocikané. Nemal ho kto dojsť, vyrástlo na sušenom mlieku a rukách starých rodičov. Starký si vymýšľal rozprávky a babička ich čítala, keďže bola náruživou milovníčkou literatúry. Norina matka sa vrátila po pár dňoch. Nie preto, aby sa starala o dcéru, ale preto, že nemala kde bývať. Rodičia ju z domu nevyhnali, no v dome bol vzduch ťažký, akoby doň niekto fúkol olovený mrak. Starí rodičia Nory a jej matka sa neustále hádali. Keď mala Nora necelé tri roky, jej matka zmizla nadobro. Na stole v kuchyni ležal lístok.

„Dusím sa. Musím začať niekde inde a s niekým iným. Viem, že sa o Noru postaráte. Chceli ste ju, máte ju. Keby bolo na mne, rozhodnem sa inak. Mám priateľa, ktorý by sa vám rozhodne, ako vás poznám, nepáčil. Mne je to jedno, ja ho milujem, ale to by ste vy nikdy nepochopili. Mám právo na vlastný život. Nikdy ste mi nerozumeli. Ani ja vám. Nevyčítam vám to, len to konštatujem. Nevrátim sa. Mám plné zuby vašich výčitiek a obviňujúcich pohľadov. Odchádzam od vás aj od dcéry. Nikdy sa nevrátim. Dúfam, že máte tolko rozumu, aby ste mi nebránili a nedali ma hľadať. Alena“

– Ja by som ju, – Alenin otec sa zaprisahal, že už nikdy nechce dcéru vidieť a hoci bol tvrdý vo svojom rozhodovaní, jeho manželka vedela, že kdesi vnútri trpí. Zožiera sa tak veľmi ako ona, keď stratila jediné dieťa. Nechala im tu však najväčší poklad, ktorý im zo dňa na deň robí väčšiu radosť a láta tak dieru po dcére. Obaja rodičia ju mali radi. Možno bola chyba, že jej to otec nikdy nepovedal. Bol presvedčený, že slovami nie je potrebné plytvať. Ak niekoho ľúbite, musí to cítiť a ak nie, pre niekoho je ťažké vysloviť tých pár slov. A možno bola chyba, že pre Alenu, pre svoje jediné dieťa, by boli otec i matka stiahli slnko za nohu, že mala všetko, na čo prstom ukázala. Keby nerobili chyby a keby si ich dokázali priznať, možno by dcéra od nich nikdy neodišla a ich vnučka by poznala materinskú náruč. Ale decko malo decko, a to bol ten

najväčší nerozum, akého sa Alena dopustila. To, že od nich odišla, o tom sa často nezhovárali. A ak, začala vždy matka.

– Raz sa vráti, uvidíš, dedo, naša dcéra nie je zlá, je len...

– Netaráj nezmysly. Nie je zlá, nie je zlá, – zlostne zasipel Norin starý otec, no na manželku sa nepozrel, – je to malý egoista. Asi sme ju zle vychovali. Druhýkrát už takú chybu neurobíme, čo povieš? Noru si nedáme.

Norina stará mama, vtedy mala krátko pred päťdesiatymi narodeninami, len smutne prikývla a pritúlila si malú Noru k sebe. Dievčatko s blankytné modrými očami a gaštanovými vláskami len vytušilo, že je reč o jej matke, rýchlo sa spýtalo, kedy mama príde a či sa už vráti z dlhej služobnej cesty.

– Neboj sa, Nora, mama sa čoskoro vráti, – odvetila starká, no sama neverila vlastným slovám.

Do Norinho života osud kruto zasiahol, keď mala tri roky. Na besiedku v škôlke sa veľmi tešila, no márne hľadala starkých, ktorí mali na ňu prísť. Oči jej plávali v slzách, keď sa tam nezjavil ani starký, ani starká. Dievčatko netušilo, že starký už nikam nikdy nepríde a stará mama, držiac ho za studenú ruku, nemôže uveriť, že ju opustil vo veku, keď iní začínajú žiť. Zomrel nečakane, a to je oveľa ťažšie, ako keď sa človek môže na to pripraviť. A dá sa to vôbec? Nora a jej babička zostali samy. Vo veľkom dome, ktorý projektoval a postavil dedo, uznávaný bratislavský architekt. Bol to priestranný dom obdĺžnikového tvaru s veľkou záhradou. Do ateliéru, ktorý susedil s kúpeľnou a so záchodom, nemohol vstúpiť bez klopania nik v čase, keď starký tvoril. Kuchyňa bola dosť veľká aj pre štyroch a dvere z nej viedli do komory. Nora sa jej bála. Nikdy do nej nenakukla, kým sa nedržala starkej za sukňu. Ako dieťa si myslela, že v nej v noci spávajú škandinávski trolovia, ktorí za niekoľko hodín zlikvidujú všetky babičkine maškrty. Ak žiadne nenájdu, v noci jej vhupnú do postielky a budú ju štípať až do rána.

Netušila, ako sa môžu trolovia tak rýchlo premiestniť, precestovať tisícky kilometrov. Fantazirovala, že sa usadia na šíriacej sa vôni koláčikov, na dlhočizných motúzoch posplietaných z hmly, preto ich nevidieť. Vyčerpaní cestou z Osla do Bratislavy skočia do prvej komory. Do babičkinej, lebo nik na svete tak dobre nepečie ako ona a chýr o tom, aké čary dokáže, sa doniesol až do severských krajín. Keď Nora vyrástla, jej blankytne modré oči boli také prenikavé, že sa do nich zahľadel ne jeden chlapec. Ona si vybrala toho, s ktorým sa vzali v deň jej promócií. Babička nebola naklonená sobášu s Marošom, ale vedela, že čím viac by proti nemu namietala, tým väčšími by si ho jej vnučka bránila. Maroš sa prisťahoval do ich domu hneď po ich svadobnej ceste, ktorú im darovala babička k sobášu. Prvý rok sa zdalo, že sa starká v manželovi vnučky mýlila. Bol milý, k Nore pozorný a starostlivosťou zahŕňal aj babičku. No keď stratil prácu, po pár dňoch sa všetko zmenilo. Úplne všetko. Babička šípila, prečo ho z roboty vyhodili, aj to vnučke povedala, no tá sa na ňu pozrela tak škaredo, až ju striaslo.

– Ten pohľad poznám, – povedala babička a Nora vedela, že myslí na svoju dcéru a na jej matku. Zahanbila sa. Zaumienila si, že sa už nikdy na starkú tak nepozrie. Čo by dala teraz za to, keby si mohli jedna druhej ešte aspoň jediný raz pozrieť do očí. Vystačila by si z jej pohľadu plného lásky do konca života.

Hana objala Noru okolo pliec. Nora uprela na priateľku spýta-vý pohľad, akoby stále hľadala odpoveď na to, prečo sa to stalo a prečo sú niektoré veci také neodvolateľné, také definitívne. Hana zovrela pery a krátko si vzdychla. Pohľadila Noru po pleci. Bála sa o ňu. O to krehké žieňa, ktoré jej bolo viac ako sestrou. Nora odvrátila pohľad a mlčky hľadela na navršenu hlinu a na zem, ktorá sa zatvorila za jej babičkou. Slnko vyliezlo spoza mrakov

a oprelo sa do koruny vrby, ktorá sa skláňala nad čerstvo vykopa-
ným hrobom.

– Nora, ideme? – spýtala sa Hana a vzala Noru pod pazuchu. Nora prehltna naprázdno. Škriabalo ju v krku. Otvorila ústa, chcela čosi povedať, no nemohla vydať zo seba ani hláska. Mlčky pritakala. Dala sa Hankou viesť. Kabát sa jej roztvoril a odhalil jej dievčenskú postavu. Nora vytiahla nohu z blata, ktoré zamliaskalo.

– Vieš, čo by povedal starký?

Hana pokrútila hlavou.

– Že nebesá plačú..., – povedala Nora a pozrela sa na oblohu, na ktorej sa po daždi zjavila dúha.

– Aha... už aj cestu jej vydláždili za ním. Myslíš, že sa tí dvaja stretnú? Že im bude dopriať, aby sa babička privinula k starkému?

Hana neodvetila, potiahla svoju najlepšiu priateľku za rukáv. Po pár krokoch, obchádzajúc vedľajší hrob, sa ocitli na chodníku. Blato mali nalepené na podrážkach topánok. Hana nohami šúchala po zemi. Nora sa pozrela na svoje nohy a vo chvíli, keď zodvihla zrak, zbadala ho. Stál medzi dvoma stromami a s pohľadom upretým na ňu, sa ani nepohol. Hana sa pozrela Noriným smerom. Keď ho zočila, jej pohľad stvrdol. Schytila Hanu za lakeť.

– Zostaň tu, – povedala Nora ako malému dieťaťu, – ani sa nepohni. Ja to s ním vybavím. To hádam nie je pravda. Ten nemá chrbtovú kosť. Fakt mu narástla namiesto chrbtice rúčka z metly. Taká drzosť. Čo ešte chce?

Nora poslušne stála na mieste ako prilepená, kým Hana podišla k Marošovi. Založila si jednu ruku vbok, kým tou druhou si pridržala čiernu kabelku s hadím vzorom, akoby sa bála, že jej ju vytrhne.

– Môžeš mi povedať, čo tu robíš? Ty nemáš právo... ako sa opo-

važuješ?! – zasipela Hana. Maroš akoby Hanu nevidel. Len precedil pomedzi zuby, neodtrhnúc pohľad od svojej bývalej manželky.

– Drž hubu. Nestaraj sa! – odvrkol a pichol do nej prstom.

– Hubu máš ty a ja dúfam, že ti ju niekto raz natrhne tak, že ju budeš mať ako harlekýn.

Maroš preniesol pohľad z Nory na Hanu. Odsunul ju, akoby mu prekážala v ceste. Podišiel k Nore a účastnícky k nej vystrel ruku. Nora sa uhla. Podávanú ruku neprijala. Odvrátila sa od neho.

– Nora, prišiel som ti kondolovať. To hádam ešte môžem. Naozaj ma veľmi mrzí, že tvoja babička umrela. Nech sa už medzi nami stalo čokoľvek, musíš mi veriť, naozaj som ju mal celkom rád.

– Prestaň, prosím ťa. Ty a rád? – spýtala sa Nora a na muža sa ani nepozrela.

– Ja.

– Nechaj ju na pokoji, – k Nore a Marošovi pristúpila Hana, – nemáš úctu ani v takýto deň. Môžeš Nore hovoriť, čo len chceš, tebe už ani vzduch, čo dýchaš, neuverí. Psí hlas, Maroš, do neba nejde. Poď, Nora, ideme, – Hana chytila Noru za lakeť a odviedla ju od Maroša.

– Nora, prosím... ver, že stojím pri tebe. Ak by si ma potrebovala, ja tu pre teba budem stále. Je mi jedno, či sme rozvedení. Pre mňa si stále moja žena. Inú už milovať nikdy nebudem. Ver, že ani ty iného. Patríme k sebe. V dobrom aj v zlom.

– Kravina! – fľochla Hana na Maroša a keď boli od neho obe ženy na dvadsať krokov, Hana sa ledabolo otočila a vystrčila prostredník ľavej ruky. Uškrnula sa a keď tušila, že ten, ktorému bolo gesto určené, sa len zašklabil, nahla sa dopredu naznačujúc, že si odplúva. Keby nebola na cintoríne, na posvätnom mieste, určite by jej žeravé sliny vypálili dieru do zeme.

– Dúfam, že mu viac nenaletíš na tie jeho rečičky a dáš si s ním pokoj, – povedala Hana a Nora sklonila hlavu. Snažila sa vymaniť spod Haninej pazuchy. Neznášala, keď ju niekto takto viedol. Nedokázala zosúladiť krok a cítila sa ako marioneta.

– Aj ja... verím, že...

– V čo veríš... v čo dúfaš?

– Že všetko zlé je za mnou.

– Ale určite, Nora. Nič sa neboj sa, Nora, zvládneš to. Chce to len čas. Ja viem, že poriadne dlhý, ale...

– Viem, hovorí sa to. Ale neviem, koľko ho budem potrebovať. Babičku, moju starkú, som milovala nadovšetko. Sama ma vychovala. Je to tá... bola to tá najúžasnejšia osôbka na svete a ja som mala to šťastie, že som sa narodila práve jej. A starkému.

Nora si uvedomila, že aj Hana vie, že to tak nie je. Ona mala svoju matku. Babička bola matkou jej matky. A nie je to jedno? Babička bola ako dva v jednom. A teraz jej niet.

– Hana, môžem ťa o niečo poprosiť? – Nora zastala a rukou sa oprela o strom.

– Isteže.

– Čo keby si zostala u mňa aspoň v dnešnú noc. A možno aj pár dní... vlastne, stačilo by, ja viem, že sa to kvôli Martinovi nedá, ale... keby si zostala so mnou aspoň dnes?

Hana sa primkla k Nore ešte bližšie.

– Určite. Dnes určite. Ale sama vieš, že aj v ostatné dni by som rada, ale Martin si s chlapcami neporadí. Je absolútne nepraktický a nie je zvyknutý dávať ich spať. Ale dnes budem u teba, to sa bát nemusíš.

– Ďakujem, – povedala Nora a podarilo sa jej vymaniť spod pazuchy svojej najlepšej kamarátky, s ktorou chodili do základnej školy. Aj keď sa ich cesty rozdelili po gymnáziu a boli mesiace, keď sa vôbec nestretávali, vždy vedeli, že sú tu jedna pre druhú. Nora

pozvala Hanu na promóciu a na svadbe si ju vybrala za svedka. Odvtedy sa stretávali oveľa častejšie. Vždy, keď mohli.

– Nora, neboj sa, my to zvládneme. Len dúfam, že Maroš nezneužije to, aká si teraz zraniteľná a osamelá... a ty sa nedáš namotať na jeho rečičky o tom, ako všetko ľutuje, ako ťa stále miluje a ako vie, že nikto na svete ti nedokáže v ťažkých chvíľach pomôcť viac ako on. Nora, tie najťažšie chvíle si prežila s ním. Nezabudla si hádam, čo všetko ti urobil? Ako ťa týral, ako ťa nivočil.

– Nezabudla, – povedala Nora, sklonila hlavu ku kľúčnej kosti a pomyslela si: Ale odpustila som mu. To však nahlas nevyslovila. Vedela, že Hana by ju za to kárala a ona dnes, keď pochovala svoju milovanú babičku, nechcela myslieť na nič a na nikoho iného ako na tú, ktorá jej darovala svoj život plný lásky. A vedela aj to, že na svete je toľko detí, ktoré majú vlastné mamy a otcov, no toľkej starostlivosti, akej sa jej od babičky dostalo, sa im nedostalo.

– Môžem si závidieť, – povedala si Nora a vzhliadla k nebesiam, kde tušila, že sediac na obláčiku, sa na ňu usmieva jej babička.

2

Nedeľa bola v Norinej mysli synonymom bezútešnej nudy a farby padnutého snehu. Od detstva neznášala deň, ktorý si mnohí užívali. Oddychovali, chodili na huby, do kostola, stretávali sa s priateľmi či rodinou, navštevovali športoviská alebo len tak nečinne leňošili. Nora nečinnosť neznášala. Od babičky sa naučila využiť každú voľnú chvíľu. Ak nečítala, ak nerobila nič v záhradke, písala. Už ako stredoškolačke jej v jednom z bratislavských denníkov vyšla poviedka. Mala sedemnášť a predstavovala si, že raz bude sedieť ako sám Hemingway pri písacom stroji o piatej ráno a búšiť do kláves svoje myšlienky. Nebola ďaleko od pravdy až na to, že sedela pri počítači od deviatej ráno a jej poviedky sa zjavovali na stránkach ženského časopisu, v ktorom pracovala druhý rok. Teraz bola prvá nedeľa, keď nepočula babičku búchať v kuchyni hrncami. Natrčala uši. Zdalo sa jej, že čosi počuje, no to sa len vietor oprel do okenice. Vstala s hlavou prázdnu ako jaskyňa. Na nič iné nedokázala myslieť ako na čas a situácie, ktoré boli spojené so starkou. Vklzla do papúč a keď prechádzala dlhou chodbou zo svojej izby do kúpeľne, ozval sa mobil.

Na displeji videla Marošovo číslo. Chvíľu váhala, no nakoniec stlačila zelené tlačidlo.

– Už si vstala?

– Už... – cítila, ako jej vyschlo v hrdle.
– Čo by si povedala na rannú kávu?
– Nepijem rannú kávu.
– Neklam! Dobre si pamätám, že si si ju varila, len čo si otvorila oči.

Nora chcela namietat, že najprv spravila mužovi raňajky a de-siatu do roboty, ktorú si aj tak zabudol na stole a až potom si sadla k šálke čiernej kávy s mliekom a maslovým rožkom.

– Keď to vieš lepšie ako ja...
– Tak čo? Dáme si kavičku? Iba takú maličku.
– Ja si zase spomínam, že ty si si namiesto raňajok dával ciga-retu a pivo. A potom...
– Prosím ťa, Nora, nemohla by si byť trochu milá?

Nora si pomyslela, že mohla, ale nie na Maroša. Druhý hlas ju však nahlodával. A čo je na tom, že si chce s tebou vypiť kávu? Možno nemá žiadne iné úmysly. Nevrela si, ako závidíš tým párom, ktoré sa rozišli, no dokázali spolu komunikovať ak nie inak, aspoň slušne? Vedela, že Maroš si to nezaslúži, no nedokázala ho celkom vymazať zo svojho života. Potrebovala čas. Na všetky trápenia je najlepší čas. Mnohé vyrieši za vás, no teraz, akoby sa zastavil. V duchu videla, ako sa na ňu príkro pozerá Hanino oko, ktoré aj keď nemá ústa, kričí, varujem ťa, neopováž sa! Nora ho rýchlo vyhnala zo svojej mysle.

– Tak čo? Čo si ticho?
– Nie, Maroš, nemám chuť na kávu.
– Nemusí to byť káva. Môžeme...
– Prepáč, musím končiť. Nieкто zvoní pri bránke. Ak chceš, niekedy sa ozvi. Alebo vieš čo? Ozvem sa ja.

– To sa načakám, – rezignovane, no bez náznaku zlosti, skôr ľútostivo povedal Maroš, a kým jej stihol povedať ešte čosi, vyplamol. Pobehla k dverám domu. Cez sklo videla do záhrady a na

bránku. Stál pri nej Vlado. Kamarát z detstva, ktorý sa upísal umeniu. Vyštudoval Vysokú školu výtvarných umení a čo si pamätala, od detstva buď stružlikal niečo z dreva, alebo sa hral najprv s plastelínou, neskôr s moduritom, plastickou modelovacou hmotou. Ako deti ju s Vladovou mamou, len čo z nej vytvorili rôzne zvieratká, vkladali do hrnca s vriacou vodou. Keď hmota stvrdla, namaľovali zvieratká temperovými farbami a celé hodiny sa potom hrali na zoologickú záhradu. Príbehy z jej ríše vymýšľala Nora a obaja sa na nich celé hodiny zabávali. Keď sa im minulo detstvo, nápady sa znásobili a oni kráčali každý svojou cestou k vysnívaným predstavám. Kým Nora sa stihla vydať a po trojročnom bezdetnom manželstve s Marošom stihla sa aj rozvieť, Vlado za ten čas pochodil celú Európu. Jeho sochárske práce vystavovali v známych galériách a stal sa z neho uznávaný výtvarník.

– Kde si nechal vlasy? – spýtala sa Nora otvárajúc Vladovi dvere.

– V čistiarni. Alebo to boli zuby? – zasmial sa a ukázal na dvojku hore, ktorá mu chýbala.

– Poď ďalej. Ako sa máš?

Prešli záhradou a Vlado si očistil topánky pred vstupom do domu.

– Mrzí ma, že som nebol na pohrebe, ale vernisáž v Bruseli...

– To nevádi. Viem, že si na ňu myslel.

– Aj na teba, – povedal Vlado len tak mimochodom a sadol si do kuchyne, – musí ti byť hrozne... hrozne smutno.

Nora neodvetila, obrátila sa Vladovi chrbtom. Do kanvice nabrala vodu a postavila ju na plynový sporák.

– Babička nemala rada rýchlovarnú kanvicu a myslím, že si ju ani ja nekúpim z úcty k nej. Kávu alebo čaj?

– Čaj. Zelený. Ak máš.

Nora nasypala do sitka čaj.

– Mám len čierny. Bez cukru a citróna, však?

Vlado prikývol a keď si chcel zo zvyku prstami prehrabnúť vo vlasoch, zasmial sa.

– Celkom som zabudol, že som vypĺznutý ako starý kocúr. Verila by si, že oplešiviem ani nie v tridsiatke?

– A to si mal háro ako Jimi Hendrix. Pamätáš sa, keď sme tajne, aby to babička nevedela, zháňali jeho platne a platne Janis Joplin?

– Jasné. Pre babičku to boli len narkomani, ktorí by bez drogy nevedeli hrať ani spievať. Aj tak to bol pre ňu len škrekot tukanov. A preto tak aj skončili, – poslednú vetu povedali naraz. Zasmiali sa. Voda zovrela a Nora ju naliala do dvoch šálok. Vladovi zaliala čaj, sebe kávu. Rannú kávu pijem, pomyslela si, adresujúc slová Marošovi, ale s tým, koho si ja vyberám.

– Tak ako ide život? – Nora sa pozrela na Vlada, ktorému sa za silnými dioptriami okuliarov, aké nosil John Lenon, smiali čokoládové oči. Položil jej dlaň na chrbát ruky.

– Také otázky si nezvykla dávať. Nora, neviem ti nijako pomôcť.

– Neboj sa. Stačí, že viem, že si. Musím sa z toho dostať sama.

– Dúfam... dúfam, že...

– Že sa zase nedostanem do rúk psychiatrom? Ako keď ma Maroš ničil? Nie, – pokrútila hlavou, – dúfam, že nie. Si milý, že sa staráš, ale viem, že si musím poradiť sama. So sebou. A so svojím smútkom. Babička vždy hovorila, že na všetko je liek. Ale zabudla mi nadiktovať, aký si mám nasadiť, keď tu ona nebude.

– Ale ja mám jeden recept na tvoj smútok. Len neviem, či ma s ním nevyrazíš cez sklenú výplň vchodových dverí.

Nora sa pozrela na Vlada, ktorému pohrával úsmev na perách. Tváril sa tajomne a zároveň pobavene.

– A kto mi ho predpíše? Ty?

Vlado sa uškrnul.

– Nie je na predpis. A stojí pred bránou. Ak by si mohla, nenechaj ho dlho čakať.

Nora nerozumela Vladovi ani slovo. Zdvihla sa na laktóch. Z dverí otvorenej kuchyne videla cez sklené dvere cez záhradu.

– Ja pri bránke nič nevidím.

– Z vonkajšej strany.

– Čože?

– Choď sa pozrieť.

Nora vyšla von z kuchyne sprevádzaná potuteľným úsmevom Vlada. Premerala si ho, akoby ho nepoznala, a keď vyšla pred bránku, najprv si nič nevšimla, kým takmer nezakopla o škatuľu od lyžiarok s dierkami na veču, z ktorej sa ozvalo kňučanie. Rýchlo ju otvorila, tušiac, čo v nej nájde. Aj keď to čakala, škatuľa jej takmer vypadla z rúk.

– Pocikal sa. Od strachu sa, chudáčik malý, pocikal. Je jednoducho úžasný. Také smutné oči môže mať iba baset. Je to basetík, však?

Vlado pritakal.

– Mojej známej sa narodili dve šteniatka. Teda, aby si mi rozumela, nie jej, ale jej sučke. Jedno som si nechal ja a to druhé, pomyslel som si, že by si si mohla adoptovať ty. Chodili by sme s nimi na vychádzky do lesa alebo by sme ich mohli venčiť niekde v parku.

– Ale veď vaši majú záhradu a babička... a ja tiež.

Nora si pritúlila šteniatko k tvári. Malo hebkú srst, ovisnuté uši a tmavohnedé očka sa na ňu upierali v hlbokých viečkach.

– Má také krásne, mäkučné labky.

– Vyrastie z nej krásna slečna. Jaternica. Tak čo povieš, adoptujeme si ich?

Nora prikývla.

– Ako sa bude volať tvoja? – spýtala sa Nora, túliac si šteniatko. Položila si ho do lona a hladkala ho po srsti.

– Ty máš chlapca. Ja dievča. Je to spravodlivé, nie? Ja som ju už pokrstil. Moira.

– To si jej nemohol dať nejaké slovenské meno?

– Chcel som. Mora. Ale to je značka sporákov. Tak som medzi písmenká strčil také to najšťihlejšie i.

– Môj sa bude volať... Hermelín.

– Prosím ťa! To ako syr?

– No. Babička mala rada syry. A dedovi vraj najviac chutil hermelín nakladaný v olivovom oleji s cesnakom. Tak bude Hermelín. Však, Hermelín? Však sa ti tvoje meno páči?

Šteniatko sa prevrátilo na chrbátik, len čo ho Nora položila na zem. Poškrabkala ho na brušku a psík zakňučal blaženosťou.

– Vidíš, ako ti smiech pristane, – povedal Vlado a Nora nevedela, komu sú adresované slová, – a čo by si povedala na hodiny sebaobranu?

– Prečo? – spýtala sa Nora tušiac, že Vlado myslí na karate, v ktorom získal pred pár rokmi čierny pás.

– Myslíš, že by som sa mala báť nejakého cudzieho zlodēja alebo násilníka?

– Možno ani nie tak cudzieho.

– Myslíš, že Maroš by bol niečoho schopný?

Vlado pokrčil ramenami a vzdychol si.

– Vieš, že áno. Keď ťa dokázal celé dva roky tyranizovať, myslíš, že teraz, keď vie, že si sama, nebude do teba znovu búšiť?

– Už mi volal. Aj sa zjavil na pohrebe, ale prišiel asi až neskôr, keď bolo po obrade. Stál za stromom, ktovie ako dlho, a určite ma pozoroval. Bola tam so mnou Hana. Myslím, že ju vždy nenávidel.

– Aj ja som ho nenávidel. Za to, čo ti robil. Ak by si chcela, mohli by sme si dohovoriť znamenia. Vidíme si do okien. Čo keby si mi vždy o jedenástej zablikala, že je všetko v poriadku?

– Ale veď máme mobily. Aj pevnú linku. Čo blázniš? A čo keď príde nevitáný hosť po jedenástej?

– Máme mobily. Aj pevnú linku, – zopakoval Vlado po Nore a dopil čierny čaj. Neochutený, taký, aký by Nora nikdy nevypila.

– A ja mám už aj osobného strážcu, však Hermelín?

Šteniatko uprelo na Noru smutné oči a zakňučalo. Postavilo sa na nôžky a zaštekalo.

– Ty mi rozumieš. Kým vyrastieš, budem tvojím osobným strážcom ja a ty mi to potom splatíš, dobre?

Baset znovu zaštekal, akoby rozumel svojej novej paničke.

– Nora, dávaj si pozor. Maroš nech sa k tvojmu domu nepribližuje. Ak by predsa len, daj mi vedieť. Môj kamarát má dobermana... a ja zbraň.

– Ty máš revolver?

– A zbrojný pas. Čo sa tak čuduješ? Dnes má zbraň každý druhý podnikateľ.

– Ale ty nie si podnikateľ.

– Ale podnikol by som čokoľvek, len aby si mala pokoj. Dost si si s tým grobianom užila. A ešte čosi, ak sa budeš chcieť zaplietť s nejakým chlapom, dovoľ mi, aby som si ho najprv obzrel.

Nora sa zasmiala a potľapkala priateľa po ramene. Musela síce natiahnuť ruku tak, že ju celú vystrela, lebo mu nesiahala ani po plecيا, no urobila to rada. Na dotyky s cudzími mužmi nebola zvyknutá, ale Vlado, Vlado nie je cudzí, pomyslela si a doložila si sama pre seba. Budeš prvý, kto sa to dozvie, ak sa mi niekto pripletie do života, zasmiala sa a keď si večer ľahla, v posteli nebola sama. Vedľa nej si ľahol Hermelín.

3

Po redakčnej porade sa kolegovia roztrúsili do svojich kancelárií. Nora si hodila poznámkový blok do kabelky z koženky, vstala zo stoličky a keď sa dotkla kľučky dverí, zastavil ju šéfredaktor.

– Nora, mohla by si na pár sekúnd?

Šéfredaktor sa netešil prílišnej obľube svojich podriadených, ktorými boli zväčša ženy. Ako môže šéfovať ženskému časopisu muž, krútili mnohí hlavou, no nik sa to nespýtal priamo toho, kto rozdával na redakčných poradách úlohy, pokarhania a chvály toľko, čo by sa za necht vošlo. Mal svojich obľúbencov, no mal i tých, ktorí mu ležali v žalúdku alebo ich mal v zuboch. Nora sa snažila nepatriť ani do jednej skupiny. Za ten čas, čo v redakcii pracovala, sa zdalo, že je šéf s jej prácou spokojný, aj keď to nedával najavo, no pri rozdávaní odmien na ňu akosi pozabudol.

– Sadni si a zatvor za sebou dvere, – ukázal Nore, aby si sadla na stoličku v jeho kancelárii.

– Marienka, prosím, nerušiť, – zakričal päťdesiatnik s vydutým bruškom, ktorému by ho nik nepripisoval, pokiaľ by ho videl iba zozadu, a posunul si hrubý rám okuliarov na temeno hlavy. Mal na ňom hustý porast šedivejúcich vlasov, ktorému kolegovia hovorili kanadský trávnik. Nora nevedela prečo. Asi to malo niečo spoločné s futbalom? Ale veď Kanadania sú známi predovšetkým hoke-